

Generalitat
de Catalunya

Procés participatiu de la Llei de participació ciutadana de Catalunya

Informe de resultats

(Final)

Desembre de 2022

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtica
Departament de la Presidència
Generalitat de Catalunya

Empresa que dinamitza el procés i redacta l'informe

INDIC. Iniciatives i Dinàmiques Comunitàries, SL.

Índex

1. Introducció	4
1.1. Antecedents i contextualització del projecte	4
1.2. Objectius i finalitat del procés participatiu.....	6
2. Metodologia	7
2.1 Grup Motor	7
2.2 Fase d'informació.....	7
2.3 Fase de Participació.....	8
2.2.1 Trobades de debat	9
2.2.2 Aportacions i propostes a la plataforma.....	9
Fase 3. Resultats i retorn del procés	9
3. Dades de participació a les trobades.....	10
3.1 Introducció.....	10
3.2 Xifres globals del procés	10
3.3 Llistat d'entitats participants	11
4. Resultats del procés	13
4.1 Valors que han d'inspirar la redacció de la Llei	13
4.2 Aportacions a la llei.....	14
4.2.1 Compromís institucional.....	15
4.2.2 Regles del joc.....	24
4.2.3 Modalitats i metodologia	27
4.2.4 Drets de ciutadania i inclusió.....	32
4.2.5 Municipis petits.....	39
5. Conclusions	43
Annex I. Resultats de l'avaluació del procés participatiu	44
Perfil de les persones participants enquestades.....	44
Valoracions de les sessions del procés participatiu	47
Annex II. Imatges del procés participatiu	50

1. Introducció

La Generalitat de Catalunya està impulsant una llei de participació ciutadana per consolidar el model de participació ciutadana com un dels pilars del govern obert i assentar unes bases sòlides que facilitin la innovació en aquest camp.

La participació ciutadana és un dret de la ciutadania, que fa referència a la seva capacitat d'incidir d'alguna manera en els afers públics. Aquest dret té moltes dimensions i derivades, des de la llibertat d'expressió, de manifestació, o d'associació, o el més conegut dret a escollir en eleccions periòdiques els nostres governants.

La participació ciutadana alhora és indicador de salut democràtica, de ciutadania activa i compromesa amb els afers públics que afecten tota la societat. Així mateix, la incorporació de la ciutadania en l'elaboració, disseny, execució, avaluació i seguiment de les polítiques públiques és cada cop més una necessitat dels governs i administracions per trobar solucions més eficients i consensuades davant reptes molt complexos. En una societat en què el coneixement està distribuït, l'aprofitament de la intel·ligència col·lectiva esdevé fonamental per fer millors polítiques.

En la mesura que té diferents components, la regulació de la participació ciutadana és també diversa, i algunes maneres de participar, com ho són associant-se, manifestant-se o escollint els representants, estan regulades a través de lleis orgàniques, ja que afecten drets fonamentals. Ara bé, hi ha tota una altra sèrie de formes de participar, mecanismes per incorporar la ciutadania en la presa de decisions, en què es cerca enriquir, a través de la deliberació i les aportacions de diferents perfils, les polítiques públiques.

1.1. Antecedents i contextualització del projecte

La participació ciutadana està contemplada en diversos àmbits de relació amb l'Administració i per tant, en diferents normes, ja siguin sectorials, d'abast general, estatals, autonòmiques i locals.

A Catalunya, comptem amb la Llei 10/2014 de consultes no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, que conté un Títol III, referent als Processos de participació ciutadana. D'altra banda, la Llei 19/2014 de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern, en el Títol VI preveu, sota el títol de Govern Obert, alguns instruments de participació, tot i que la Llei se centra principalment, en les qüestions de transparència i accés a la informació pública.

Entenem que l'actual regulació de la participació ciutadana deliberativa té un marge de millora substantiu, que es pot abordar amb una nova llei.

Els objectius principals de la iniciativa legislativa són:

- 1- Vincular la participació al concepte de Govern obert.
- 2- Posar en valor la participació ciutadana, i definir un model de participació deliberativa de qualitat.
- 3- Establir un marc legislatiu clar que doti de seguretat jurídica.
- 4- Facilitar la innovació en les formes de participació.
- 5- Configurar un sistema de garanties que permeti assegurar la qualitat de les diferents modalitats de participació.
- 6- Aconseguir la inclusió de col·lectius que queden normalment fora de les modalitats de participació.
- 7- Incorporar a la normativa unes indicacions obertes però clarament orientades a la promoció de la participació ciutadana de qualitat.

D'aquesta manera, mitjançant la nova llei es podran abordar algunes de les problemàtiques identificades, com ara:

- La dispersió de la normativa d'aplicació a les modalitats de participació ciutadana.
- La inseguretat jurídica, que dificulta a la ciutadania conèixer quins són els seus drets concrets de participació i com els poden o han d'exercir.
- El baix retiment de comptes en les modalitats de participació, és a dir, la falta d'un retorn motivat per part dels responsables públics sobre les propostes plantejades.
- L'obertura encara escassa d'espais de participació de qualitat.
- L'existència d'un biaix en la participació, amb una poca presència de determinats perfils.
- La desactualització de la normativa pel que fa a l'ús de noves tecnologies i la fractura digital en el seu ús.
- La falta d'un règim de garanties suficient per tal de garantir els principis i les obligacions previstes.
- Les deficiències en la qualitat dels mecanismes de participació: poca planificació, poca expertesa dels equips tècnics i en especial, la determinació de terminis curts en la preparació i en el desenvolupament dels mecanismes participatius i en canvi, terminis llargs en el retorn.

Aquestes deficiències generen la deslegitimació de la participació i desafecció política. Així doncs, la manca de correspondència entre les previsions normatives actuals i el model de participació deliberativa que es vol impulsar des de la Generalitat, sovint no només no facilita, sinó que dificulta poder implementar aquest model.

En aquest context, des del Govern de la Generalitat es vol impulsar una nova Llei de participació ciutadana que doni resposta a les diferents problemàtiques detectades.

Una llei que estableixi un model de participació deliberativa de qualitat que sigui la referència per qualsevol modalitat de participació deliberativa que es vulgui impulsar i que ens permeti avançar en la millora de la qualitat democràtica de la nostra societat.

Una llei que potenciï el compromís polític amb la participació, la correcta planificació de qualsevol modalitat participativa, la posada a disposició de la ciutadania d'informació veraç, contrastada, que aprofiti la intel·ligència col·lectiva a favor de la millora de la qualitat de les polítiques públiques i de la pròpia democràcia.

El procés participatiu s'ha vist afectat pels canvis en l'estructura de la Generalitat, que ha tingut un impacte en la Direcció General amb competències en matèria de participació ciutadana, impulsora d'aquest procés participatiu i del projecte normatiu. Si bé a l'inici del procés participatiu la unitat impulsora era la Direcció General de Participació Ciutadana i Processos Electorals, del Departament d'Acció Exterior i Govern Obert, amb els canvis en l'estructura i configuració del Govern de la Generalitat, passa a anomenar-se Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques, i a formar part del Departament de Presidència, amb un canvi en la persona que n'ocupava el càrrec directiu. Tanmateix, el procés participatiu ha continuat amb el disseny i els continguts inicialment previstos i s'ha desenvolupat amb total normalitat de la mà de l'equip de la Subdirecció General de Participació Ciutadana

1.2 Objectius i finalitat del procés participatiu

- Contrastar el diagnòstic efectuat per la Direcció General de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica de la Generalitat amb la ciutadania i valorar que efectivament, una opció de regulació garantista però flexible és la més desitjable.
- Identificar continguts clau de l'avantprojecte de llei (principis, garanties, drets digitals, iniciativa ciutadana, etc.) com a elements necessaris per a un model de participació ciutadana de qualitat.
- Identificar elements innovadors per a la regulació que permetin arribar a més ciutadania i en millors condicions.

2. Metodologia

El procés de participació es fa en paral·lel a la consulta pública prèvia i s'ha estructurat a partir de vuit sessions deliberatives organitzades al voltant de diferents aspectes de la participació ciutadana, amb dimensió territorial i format híbrid, presencials i virtuals. I a través de la participació individual mitjançant la plataforma www.participa.gencat.cat.

El procés participatiu s'ha dividit en 3 fases diferenciades:

2.1 Grup Motor

Per tal de vetllar pel correcte funcionament del disseny del procés participatiu i de les accions i els passos a seguir per la seva implementació es va constituir un Grup motor format per diferents responsables tècnics, persones expertes i agents socials vinculats a l'àmbit de la participació. Aquest grup va revisar i validar la proposta metodològica del procés.

2.2 Fase d'informació

Les tasques de preparació i informació del procés es van desenvolupar entre l'11 de maig i el 4 de setembre. Durant aquesta fase s'han dut a terme les següents accions:

- Preparació de material divulgatiu i de la redacció del marc de referència del procés i publicació a la plataforma www.participa.gencat.cat.
- Sessió informativa oberta en format digital (20 de setembre)
- Publicació a la pàgina web del procés les sessions amb la data, l'horari i la ubicació.
- Publicació dels resultats obtinguts de cadascuna de les sessions realitzades mitjançant la càrrega de fitxers a la pàgina web i l'enviament al correu personal de les persones participants previ a la publicació d'aquests, davant de qualsevol suggeriment o possible correcció.

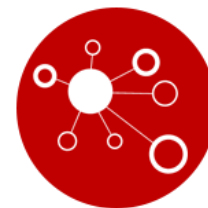

2.3 Fase de Participació

La fase de participació pública ha tingut lloc entre el 7 de setembre i el 20 de novembre de 2022 i les persones participants van poder fer aportacions a la futura llei a través de dues modalitats:

1. Participació a les sessions de debat

Aquestes sessions es van realitzar durant el mes d'octubre i novembre, duent-se a terme un total de 8 sessions en format presencial i virtual.

Les sessions que es van organitzar van ser:

- ➔ Sessió 1: Les necessitats dels municipis petits per impulsar la participació (11 d'octubre a través de la plataforma Zoom)
- ➔ Sessió 2: Drets de ciutadania i inclusió: la mirada professional (18 d'octubre a través de la plataforma Zoom)
- ➔ Sessió 3: Fonaments teòrics i metodologia (25 d'octubre a través de la plataforma Zoom)
- ➔ Sessió 4: Participació al món local: sessió a Girona (27 d'octubre en sessió presencial a l'Espai Santa Caterina)
- ➔ Sessió 5: Participació al món local: sessió a Lleida (2 de novembre presencial a la Llotja)
- ➔ Sessió 6: Societat civil i participació (3 de novembre a través de la plataforma Zoom)
- ➔ Sessió 7: Participació al món local: sessió a Tarragona (8 de novembre presencial a la Casa del Mar)
- ➔ Sessió 8: La participació impulsada des de grans municipis i la Generalitat (10 de novembre a Barcelona al Departament de Recerca i Universitats)

2. Presentant les propostes a la pàgina del procés del participa.gencat.cat

La informació del procés de participació es va publicar al portal participa.gencat.cat. En el web es va habilitar un apartat específic per deixar propostes i aportacions. Totes les aportacions publicades han estat valorades juntament amb les propostes recollides en les sessions de debat.

2.2.1 Trobades de debat

Les sessions i de debat es van planificar de manera que la seva duració prevista fos de dues hores i es van dividir en dues parts diferenciades:

1. Part informativa

Va consistir en donar la benvinguda a les persones participants i en la contextualització de la sessió a càrrec dels responsables de la Subdirecció General de Participació

2. Part participativa

Per iniciar la part participativa es va dur a terme una dinàmica d'activació en la que es demanava a les persones participants que identifiquessin en primer lloc els valors que havien d'inspirar la redacció de la llei.

En un segon moment, en la part deliberativa de la sessió es reflexionava i es feien aportacions als diferents eixos de debat

- Eix 1: el compromís institucional
- Eix 2: les regles del joc
- Eix 3: metodologia i modalitats participatives
- Eix 4: drets de ciutadania i inclusió
- Eix 5: participació a municipis petits

2.2.2 Aportacions i propostes a la plataforma www.participa.gencat.cat

Mitjançant el web del participa.gencat.cat es va habilitar un apartat específic on poder presentar propostes i aportacions a totes aquelles persones que no havien pogut assistir a les sessions o que tot i haver participat en elles van voler presentar noves aportacions.

Totes les aportacions publicades en aquest apartat web han estat valorades juntament i sota els mateixos criteris que les propostes recollides en les sessions d'informació i debat.

Fase 3. Resultats i retorn del procés

La fase d'anàlisi i retorn es desenvolupà entre el 21 de novembre de 2022 i el 21 de gener de 2023. Un cop finalitzat el procés participatiu i analitzades les diferents aportacions es publicarà al web un informe amb els seus resultats.

3. Dades de participació a les trobades

3.1 Introducció

En aquest apartat es recull el nombre de participants durant tot el procés, incloent els assistents a les sessions presencials i les persones que han presentat aportacions per mitjà de l'espai web del procés participatiu habilitat al www.participa.gencat.cat.

3.2 Xifres globals del procés

A continuació es presenta un resum del nombre de participants del procés participatiu, en nombre de persones i d'entitats, i les aportacions recollides.

Taula 0.1. Nombre de participants i entitats en el procés segons canal de participació

	Nombre de persones participants	Nombre d'entitats participants	Nombre d'aportacions generades
Sessió 1: Municipis petits	10	8	18
Sessió 2: Drets de ciutadania i inclusió	9	7	20
Sessió 3: Fonaments teòrics i metodologia.	13	10	19
Sessió 4: Participació al món local: sessió a Girona	8	7	16
Sessió 5: Participació al món local: sessió a Lleida	14	5	19
Sessió 6: Societat civil i participació	3	3	16
Sessió 7: Participació al món local:: sessió a Tarragona	5	4	19
Sessió 8: La participació impulsada des de grans municipis i la Generalitat	13	11	29
Plataforma Participa	5	0	5
Total	80	43*	161

* Les entitats que han participat en més d'una sessió s'han comptabilitzat només una vegada

3.3 Llistat d'entitats participants

A continuació es presenta el llistat d'entitats participants en el procés de participació així com les sessions en que han participat.

Taula 0.2. Llistat d'entitats participants

<i>Entitat participant</i>	<i>Sessió</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ajuntament de Mieres</i> ▪ <i>Ajuntament de Valls</i> ▪ <i>Associació catalana de municipis</i> ▪ <i>Diputació de Girona</i> ▪ <i>Institut d'estudis regionals i metropolitans de Barcelona</i> ▪ <i>Fundació Pi i Sunyer</i> ▪ <i>Raons públiques</i> ▪ <i>Col·legi oficial de Sociòlegs i politòlegs de Catalunya</i> 	<i>Sessió 1 Petits municipis</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Espai Tres</i> ▪ <i>Edas SL</i> ▪ <i>Universitat Autònoma de Barcelona</i> ▪ <i>Diputació de Barcelona- Participació</i> ▪ <i>Universitat Oberta de Catalunya</i> ▪ <i>Gabinet CERES</i> ▪ <i>Ajuntament de Barcelona- Participació Ecologia urbana</i> 	<i>Sessió 2 Drets de ciutadania; la mirada professional</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Espai Tres</i> ▪ <i>Edas SL</i> ▪ <i>Eidos, dinamització social</i> ▪ <i>Raons públiques</i> ▪ <i>Gabinet CERES</i> ▪ <i>Resilience Earth</i> ▪ <i>Plataforma educativa</i> ▪ <i>Ajuntament de Barcelona- Participació Ecologia urbana</i> ▪ <i>Ajuntament de Sabadell</i> ▪ <i>Ajuntament de Rubí</i> 	<i>Sessió 3: Fonaments teòrics i metodologia</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ajuntament de Palafrugell</i> ▪ <i>Ajuntament de Cassà de la Selva</i> ▪ <i>Resilience Earth</i> ▪ <i>Associació de micropobles</i> ▪ <i>Diputació de Girona</i> ▪ <i>ConSORCI de la Garrotxa</i> 	<i>Sessió 4: Participació al món local: Girona</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ajuntament de Lleida</i> ▪ <i>Ajuntament de Maldà</i> 	<i>Sessió 5: Participació al món local Lleida</i>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ajuntament de Sort</i> ▪ <i>Diputació de Lleida</i> ▪ <i>Federació d'associacions de veïns de Lleida</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Plataforma educativa</i> ▪ <i>Observatori d'Igualtat de tracte i oportunitats</i> ▪ <i>Ajuntament de Mataró- Serveis socials</i> 	<p><i>Sessió 6. Societat civil i participació</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ajuntament de Cambrils</i> ▪ <i>Ajuntament de Tarragona</i> ▪ <i>Ajuntament de Valls</i> ▪ <i>Gabinet CERES</i> 	<p><i>Sessió 7. Participació al món local Tarragona</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ajuntament de Barcelona. Direcció de Serveis de Democràcia Activa.</i> ▪ <i>Ajuntament de Barcelona Departament de Participació de la Gerència d'Àrea d'Ecologia Urbana</i> ▪ <i>Ajuntament de Caldes de Montbui</i> ▪ <i>Ajuntament de Terrassa</i> ▪ <i>Diputació de Barcelona: Servei d'Agenda 2030 i Participació</i> ▪ <i>Agència Catalana de l'Aigua (ACA)</i> ▪ <i>Generalitat de Catalunya. Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural</i> ▪ <i>Generalitat de Catalunya Departament d'Acció Exterior i Bon Govern</i> ▪ <i>Generalitat de Catalunya Departament de Territori</i> ▪ <i>Generalitat de Catalunya Departament de Salut. Secretaria d'Atenció Sanitària i Participació.</i> ▪ <i>Raons Públiques SCCL</i> 	<p><i>Sessió 8: Participació a grans municipis i gencat</i></p>

4. Resultats del procés

A continuació es presenten totes les aportacions i suggeriments a la futura Llei de Participació, de manera agregada, recollides en els diferents tallers de debat celebrats i per la plataforma.

Aquestes aportacions es troben organitzades en els 5 eixos de reflexió del marc del debat i s'identifica la procedència d'aquestes (si provenen de les sessions de debat o han estat presentades a través de la plataforma www.participa.gencat.cat).

4.1 Valors que han d'inspirar la redacció de la Llei

En aquest apartat recollim els valors que per la majoria de persones que han participat al procés haurien d'inspirar la redacció de la Llei.

En primer lloc els valors més destacats que caldria preservar són: l'equitat, la transparència, la simplicitat, la flexibilitat i el treball en xarxa, el compromís, la innovació i la qualitat.

Valors	Ponderació
Equitat	50
Transparència	40
Simplicitat	40
Flexibilitat	41
Treball en xarxa	30
Compromís	28
Innovació	25
Qualitat	24

En menor mesura altres valors destacats han estat:

Valor	Ponderació	Valor	Ponderació
Respecte	12	Identitat	3
Comunicació	10	Seny	3
Planificació	11	Integritat	1
Responsabilitat	9	Igualtat	2
Creativitat	6	Diversió	1
Cooperació	6	Integritat	1
Confiança	5	Seguretat	1
Autonomia	5	Tranquil·litat	1
Iniciativa	5	Sostenibilitat	1
Eficiència	4	Justícia	1

4.2 Aportacions a la llei

En aquest apartat recollim les diferents propostes formulades en els diferents espais un cop ordenades, integrades i sistematitzades en els diferents eixos de reflexió. Al llarg del procés s'han recollit un total de 161 aportacions. Moltes d'aquestes aportacions eren coincidents atès que s'havien formulat en diferents sessions o eren idees que estaven relacionades entre si. El conjunt d'aportacions s'han treballat tècnicament, agrupant aquelles que eren coincidents i reformulant aquelles que estaven relacionades de manera que un cop fet aquest treball finalment s'han transformat en un total de 91 propostes que es detallen a continuació. A la columna de la dreta s'indiquen les sessions on es van originar les propostes de manera que es pot saber en quina sessió o canal es va recollir i en els informes parcials de cada sessió que estan disponibles a la plataforma es poden consultar els redactats originals.

4.2.1 Compromís institucional

Aportacions	Origen de la proposta
1- Valorar a quines administracions cal aplicar la llei	S1, S2
<p>Les realitats de les grans ciutats i les altres parts del territori són molt diverses i els recursos i capacitats que tenen els municipis són molt diferents. Per aquest motiu caldria valorar la possibilitat que determinades obligacions que pugui establir la futura llei només s'apliquessin a determinats municipis a partir d'una certa grandària, a administracions supramunicipals o a la pròpia Generalitat que impulsa moltes polítiques, però encara poques amb participació ciutadana.</p>	
2- Fer un mapa de quins són els àmbits o polítiques que actualment regulen la participació i derogar i substituir les referències normatives a la participació que apareixen en altres lleis	S3 S4 S7
<p>L'elaboració de la llei ha de ser una oportunitat per poder posar ordre i saber quins són els àmbits o polítiques sectorials que actualment tenen regulada d'una o altra manera la participació. Caldria evitar que la nova llei representi una nova capa normativa afegida a d'altres que ja existeixen i que efectivament serveixi per donar garanties i seguretat jurídica. La ciutadania ha de saber què pot esperar i quins drets i garanties té en relació als diferents mecanismes de participació. La nova llei pot ser que incideixi en aspectes ja abordats per altres normatives, per la qual cosa caldria que quedés ben clar quina llei preval, en quins casos una llei pot derogar o no articles d'una anterior, etc. Es posa com a exemple la gestió del registre dels grups d'interès, que ja estan regulats en la llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i com caldria clarificar els criteris sobre quin és o pot ser el seu rol en relació als mecanismes de participació ciutadana.</p>	
3- Que la llei estableixi obligacions i directrius a les administracions supralocals	S3 S4
<p>La llei hauria, en la mesura del possible, definir directrius i obligacions de suport a les administracions supralocals per tal que prestin suport en l'àmbit de la participació als ens locals. Els municipis que no tenen recursos no poden assumir noves obligacions i actualment el suport que presten les administracions supralocals és molt desigual i respon a criteris molt diversos però no pas a un compromís i a una estratègia compartida per promoure la participació. Els ens supralocals poden tenir un paper important a l'hora de donar suport als municipis, en especial amb aquells amb menys recursos. Però abans d'establir que han de jugar aquest rol, caldria donar-los veu per</p>	

saber quin paper poden i volen desenvolupar, quins recursos tenen fer fer-ho, quines capacitats, etc. i definir conjuntament quin ha de ser aquest rol de suport als municipis.	
4- Resoldre l'encaix amb les consultes públiques prèvies per fer processos de deliberació de qualitat	S4
La llei actualment obliga a fer consultes públiques prèvies en determinats àmbits. Aquestes consultes públiques prèvies en la realitat acaben sent 4 preguntes bàsiques que es penjen en un web per tal de complir l'expedient i sovint això és el que reclamen els secretaris municipals perquè és el que fixa la llei. En aquest sentit es podrien aprofitar les consultes públiques prèvies per fer processos de deliberació de qualitat, encabir les quatre preguntes que el secretari municipal demana, i evitar fer processos en paral·lel. Es a dir, si es fa una consulta pública amb un procés de deliberació de qualitat ja no seria necessari fer un procés de participació posteriorment. La futura llei de participació podria preveure com fer-ho possible.	
5. Valorar la idoneïtat d'obligar a obrir les polítiques públiques a la participació	S2 S4 S7 S8
A vegades, la participació preceptiva és l'única manera d'assegurar que es faci participació i, per aquest motiu, tot i que pugui tenir certs inconvenients potser està bé que sigui preceptiva en determinats àmbits i polítiques públiques. Determinades polítiques com per exemple totes les que tinguin a veure amb la natura o el territori haurien d'incloure un procés de debat amb els agents del territori. A més, en un context d'increment de determinades ideologies polítiques contràries a la cultura de la participació i per garantir els drets de participació política, el fet de fer preceptiva la participació en determinats àmbits podria ser una manera d'assegurar una mínima participació en polítiques i temàtiques que es considerin clau.	
6. La preceptivitat per si sola no assegura la qualitat de la participació	S1S3 S6 S7
La preceptivitat de fer participació ciutadana en relació a determinats àmbits o polítiques públiques no garanteix per si sola que aquesta participació sigui de qualitat. L'experiència demostra que, en ocasions, quan es fa participació sense convicció i només perquè és preceptiva, aquesta no té la qualitat que seria desitjable. Des d'aquesta perspectiva, impulsar la participació preceptiva pot ser fins i tot contraproduent si no s'acompanya de voluntat i compromís polític. En aquest sentit, es valora que ja existeixen normatives sectorials que obliguen a fer determinats processos i mecanismes de participació i no cal afegir-ne més, sinó que cada municipi ha de poder valorar i decidir quins projectes són rellevants i en quins cal incorporar la participació ciutadana.	

<p>En comptes de definir quines polítiques han de ser susceptibles de ser abordades amb participació ciutadana, el que caldria fer és preguntar a la gent sobre quins temes té interès en participar, i obrir processos i mecanismes en aquells àmbits que generen un interès clar.</p>	
<p>7. Establir un document previ obligatori que defineixi un marc i un cert compromís en relació a l'instrument/procés de participació</p>	<p>S2 S3 S5 S6S7 S8</p>
<p>La llei hauria de preveure la necessitat de clarificar els marcs de relació i els compromisos que assumeixen les administracions impulsores des de la coherència i l'honestedat. Per això la Llei hauria d'incorporar la necessitat d'aprovar un document marc previ al procés de participació que estableixi les regles del joc, la voluntat, els objectius, els terminis, etc. Per exemple, a l'Ajuntament de Barcelona, el reglament de participació ja preveu i recull aquesta possibilitat. A més, definir bé a qui s'adreça el procés obliga també a definir bé la finalitat i els objectius. Aquest document, però, hauria de ser general i definir només el marc pel debat i els seus límits, sobre tot pel que fa als límits tècnics. Amb la resta d'aspectes cal una certa flexibilitat ja que els processos poden respondre a situacions molt diverses i poden anar evolucionant i, per tant, cal que es puguin anar adaptant. També ha de ser adaptable a les necessitats de les diferents administracions, amb contextos, recursos i situacions de partida molt diferents. Aquest document, sobretot, ha de fer una bona definició dels objectius del procés o instrument de participació. Si es tenen clar els objectius és més fàcil, a partir d'aquests, establir els límits, definir els eixos de debat, els destinataris, etc.</p>	
<p>8. Aprovar els processos de participació en els plens municipals o per decrets d'alcaldia</p>	<p>S4 S7 S8</p>
<p>Cal visualitzar i garantir un cert compromís polític amb els processos de participació que s'endeguen. Una manera pot ser fixar l'obligatorietat de que els processos que s'impulsin s'aprovin per Ple o per decret així com intentar cercar el màxim de consens possible per evitar que els processos de participació s'aturin quan hi ha canvis de govern. En aquest sentit és recomanable no fer processos que no es puguin acabar en una legislatura o forçar la obligatorietat de donar explicacions a la ciutadania en el cas que un nou equip de govern decideixi aturar un procés de participació que estava en marxa. Es creu convenient recollir la voluntat política expressada com a compromís en relació a un determinat procés o mecanisme de participació en un document de caràcter jurídic. Aquest compromís polític escrit tindria com a objectiu establir uns mínims exigibles a l'hora d'impulsar un procés participatiu que vetlessin per la qualitat del procés. Podria concretar-se en una carta de compromís, un acord de Ple, o qualsevol altre instrument que encaixés amb l'objectiu buscat. Seria, per tant, un document exigible en cada procés o mecanisme de participació que s'impulsés.</p>	

9. Definir criteris de programació de les accions participatives	S2 S7
<p>La llei hauria d'establir uns criteris clars de quan cal impulsar un procés i en quines condicions s'han de donar i quan és millor no fer-ho per evitar que s'impulsin processos estètics o s'allarguin excessivament en el temps. Els processos han de respondre a una necessitat real i han de tenir sentit. Per això seria convenient recollir el compromís pel que fa a aquells processos o mecanismes de participació ciutadana que des d'un determinat ens local (ajuntament, consell comarcal, etc.) es volen impulsar en un determinat període de temps. Aquesta planificació dels processos i mecanismes participatius, que podria ser per exemple anual o bianual, contribuiria a que aquests no s'improvisessin sinó que responguessin a una agenda de participació prevista i pensada. Una manera podria ser vincular els processos als documents programàtics o estratègics que aproven les diferents administracions. Per exemple quan un ajuntament aprova el Pla d'actuació del mandat seria un bon moment d'analitzar quines de les actuacions o projectes recollits i previstos al PAM seria necessari obrir a la participació i posteriorment fer una revisió a mig mandat. Així mateix caldria vetllar perquè els terminis i tempos de la participació siguin raonables. No té cap sentit fer processos de participació, per exemple en l'àmbit de l'urbanisme, on els resultats del mateix no s'executen o aproven fins al cap de 10 anys. Per això, caldria regular uns terminis marc per als processos participatius.</p>	
10. Introduir la participació de manera progressiva	S6
<p>Impulsar la participació no és un tasca fàcil. La llei, d'alguna manera, hauria de recordar la importància de fer-ho de manera progressiva i posant la qualitat com a criteri de referència. Quan s'introdueix la participació s'ha de començar per petits projectes i anar poc a poc, fent-ho bé. El fet de participar en espais de participació generen vincle i relació; empoderen en les pròpies capacitats i autoestima... i quan es fa ben feta i amb uns bons retorns que mostrin la utilitat de participar i l'eficàcia dels instruments participatius, tot això engresca a la ciutadania a continuar participant.</p>	

11. Aprofitar la llei per impulsar un canvi de paradigma en les relacions amb la ciutadania i crear cultura participativa	S5 S6 S7 S8
<p>El compromís institucional vers la participació s'ha d'adreçar també a crear cultura participativa. Caldria aprofitar la llei per impulsar un canvi de paradigma en la manera que tenim d'entendre la relació amb la ciutadania. Cal passar de la visió del ciutadà-client que rep uns serveis per part de l'administració a una visió de ciutadà corresponsable que participa i s'implica en el disseny de les polítiques públiques. La llei ha de representar un impuls a la cultura de la participació. Tot i que la voluntat és regular els processos de deliberació existeixen altres mecanismes i formes de participació que cal posar en valor. Seria convenient ampliar la visió i aprofitar l'oportunitat per crear cultura participativa, reconèixer els valors de la participació i fer pedagogia.</p> <p>Aquest canvi de mentalitat és imprescindible per fer participació amb un marc i una intencionalitat ben definides i a partir d'aquí concretar la resta: definir el compromís, disposar dels recursos adients, complir uns criteris de qualitat, etc. Per tant, la llei de participació hauria de treballar per promoure aquesta cultura participativa i fer-ho ja des de la infància. En aquest sentit la llei podria ser una bona oportunitat per implicar el Departament d'Ensenyament en una línia de treball per treballar i promoure la cultura participativa des dels centres educatius. De la mateixa manera que els centres escolars treballen la cultura de la sostenibilitat o altres, es podria aprofitar per treballar la cultura de la participació. Es tractaria d'incorporar la mirada participativa i posar-la en pràctica en els projectes que actualment es treballen en els centres per tal que els infants incorporin la cultura participativa a través de l'experiència i del procés d'aprenentatge.</p>	
12. Garantir uns retorns públics i amb dret a aclariment per posar en valor la utilitat dels processos i mecanismes de participació.	S1 S5 S7 S8
<p>Una participació de qualitat és aquella que permet conèixer quins són els resultats obtinguts i quin és l'impacte de la participació en una política pública determinada. El retorn és el mecanisme que permet visualitzar aquests resultats i per això es planteja que la llei hauria d'establir que fos obligatori. Garantir aquest retorn dels resultats dels processos de participació és un tema cabdal ja que si no es fa es deslegitimen els processos i es genera frustració. Ara bé, els processos de retorn són complexes. És important per a la qualitat del procés però a l'hora és un punt vulnerable. Cal reflexionar bé sobre com fer els retorns i els avantatges i inconvenients de regular-los per llei. Si es fa que sigui obligatori, cal que hi hagi sancions, i si aquestes no són efectives, s'acaba desvaloritzant la pròpia llei.</p> <p>A més els retorns dels processos de participació haurien d'anar més enllà dels participants i s'haurien de fer públics de manera que la gent que no ha participat conegui què s'ha fet. Així mateix aquests retorns haurien de</p>	

<p>permetre d'alguna manera els aclariments o la rèplica dels participants ja que en ocasions es respon de manera molt ambigua o vaga.</p> <p>Els retorns. a banda d'una dimensió de transparència, tenen una segona dimensió molt important de donar confiança i credibilitat a la participació. Si la ciutadania i els agents que participen d'un procés o mecanisme participatiu veuen que té resultats, possiblement estaran més predisposats a tornar a participar i a confiar en la participació que si el procés no té uns resultats clars.</p> <p>La llei hauria de contribuir a garantir que es fa el retorn dels processos de participació, però no només com un exercici de transparència sinó com un procés d'avaluació continua que permeti millorar processos futurs.</p>	
13. Garantir que els processos es finalitzin al marge dels canvis polítics	S5
Cal garantir que els processos que s'inicien es poden finalitzar i en el cas que hi hagi un canvi polític que el vulgui aturar que hi hagi obligatorietat de donar les corresponents raons a la ciutadania de per què s'atura.	
14. Establir les responsabilitats d'execució i seguiment	S5
Per reforçar el compromís institucional caldria forçar a que els processos explicitin de manera clara quines són les responsabilitats de cadascú. En concret qui és el responsable de l'execució dels projectes i del seu seguiment.	
15. Importància de la transversalitat per fer mecanismes ben ajustats a la realitat	S6
El compromís institucional passa també per assumir la transversalitat dels projectes. Cal assegurar que quan s'impulsa un espai o procés, participen i s'hi impliquen les diferents àrees, departaments o conselleries necessàries per assegurar la transversalitat del projecte	
16. Vincular les plataformes digitals de participació a un compromís d'impulsar processos i mecanismes participatius	S7
A partir de l'experiència d'algunes Diputacions que vinculen l'assignació de dominis de la plataforma Decidim als ajuntaments al compromís per part de l'ajuntament beneficiari de destinar aquesta eina a l'impuls de processos participatius, es proposa que la llei ho estableixi com a norma general. D'aquesta manera es pretén garantir que les plataformes digitals de participació siguin utilitzades pels ajuntaments que en disposin per promoure processos i mecanismes participatius, i no quedin com a aparadors buits o com a eines per fer altres coses que no siguin participació.	

17. Establir la obligatorietat d'un Pla de comunicació	S3 S8
La llei hauria de fixar la obligatorietat de que qualsevol procés de participació hagi d'anar acompanyat d'un Pla de comunicació per garantir el compromís de la institució de fer arribar la informació i els canals de participació a tota la ciutadania i no només als interlocutors habituals.	

Recursos

Aportacions	Origen de la proposta
18. Compromís d'aportar uns recursos mínims i preveure que la regulació vagi acompanyada de recursos	S2 S5S7 S8
<p>La regulació, si no s'acompanya de dotació de recursos, pot anar molt en contra de la participació en els municipis i territoris amb recursos escassos. Hi ha el risc de que a l'obligar per llei a fer determinades coses, els municipis amb menys recursos no ho puguin complir. Això podria implicar que molts territoris en quedessin fora i no poguessin fer participació, amb la qual cosa, a la pràctica, la llei tindria un important efecte contraproductiu en molts territoris. En aquest sentit, la llei de transparència ja ha aportat una experiència d'aquest tipus. Per tant, com a criteri general, seria bo tendir més a fer recomanacions i establir criteris que no pas establir obligacions.</p> <p>La llei hauria d'establir mecanismes concrets per dotar de recursos els municipis per tal que puguin impulsar mecanismes de participació en unes condicions adequades. El sol fet de regular la participació ciutadana, si no s'acompanya dels recursos necessaris, no assegura que a la pràctica tingui un resultat positiu. Caldria, per tant, preveure els recursos suficients a nivell municipal, i quan això no sigui possible, assignar els recursos de manera subsidiària per part d'administracions superiors com els Consells Comarcals o les Diputacions. Es posa com a exemple l'experiència de la Llei de Barris, que va suposar una assignació de recursos important per als municipis.</p> <p>Calen recursos humans especialitzats pel foment de la participació des de la perspectiva comunitària així com recursos econòmics i d'infraestructures. Les administracions públiques han de donar resposta perquè hi hagi equitat territorial. Idealment seria necessari facilitar uns recursos mínims per poder impulsar processos de participació de manera que la seva posada en marxa no depengui exclusivament de les voluntats polítiques de l'equip de govern. A més a més en municipis petits el cost dels processos de participació no pot</p>	

<p>anar a càrrec del pressupost municipal. La llei no pot fixar obligacions que després no es puguin assumir per falta de recursos. Cal anar amb compte a l'hora de fixar obligacions de recursos humans, també a les administracions supralocals, quan després no hi ha capacitat per fer-ho. Cal planificar i dotar de recursos econòmics i humans amb la visió d'equilibri territorial per garantir la participació</p>	
<p>19. Impulsar més perfils tècnics especialitzats a tots els nivells administratius</p>	S6 S8
<p>Caldria dotar, i fer formació permanent, d'equips tècnics de participació mancomunats. Els diferents nivells de les administracions necessiten de tècnics especialitzats en participació i per això cal fer formació i capacitació de personal a Consells Comarcals, municipis grans que són referent a la comarca o territori, etc. per compartir perfils tècnics. Aquesta formació l'hauria de liderar la Generalitat, o l'Escola d'administració Pública de Catalunya i hauria de ser un procés permanent i no puntual. Això permetria tenir una bona dotació de recursos humans especialitzats en administracions de segon nivell per donar suport als municipis.</p>	
<p>20. Prioritzar la dotació de recursos econòmics.</p>	S7
<p>A l'hora de dotar els ens locals dels recursos necessaris per impulsar una participació ciutadana de qualitat, caldria prioritzar els recursos econòmics per davant de recursos humans, tècnics, materials, etc. Fer-ho així donaria autonomia als ens locals perquè poguessin decidir com utilitzar-los i poder decidir en cada cas si necessiten destinar-los a la contractació de personal propi, a la contractació de personal extern, a una bona campanya de comunicació, a la inversió en material, a la contractació de consultories externes, etc. Aquesta fórmula permetria adaptar-se millor a les necessitats de cada municipi</p>	
<p>21. Aprofitar recursos existents i fomentar el treball en xarxa</p>	S5
<p>Els recursos han de ser propers a la ciutadania. Cal fer que participar sigui fàcil i accessible i això passa per adaptar els recursos a les necessitats de cada territori; edat, quantitat, accés a tecnologia, persones que no parlen català i castellà, etc La llei no s'ha de redactar com si partís de zero. Existeixen experiències i recursos al territori que cal aprofitar i treballar en xarxa. Per exemple, a Lleida existeix l'escola de participació impulsada per la Federació d'associacions de veïns de Lleida. Cal dissenyar com es pot millorar el treball en xarxa, optimitzar els recursos existents i aconseguir l'acompanyament i col·laboració de les entitats per impulsar processos col·lectivament.</p>	

22. Establir uns criteris de contractació	S8
La llei podria definir uns criteris de contractació dels equips dinamitzadors de processos on fixar quines han de ser les retribucions mínimes i les qualificacions professionals, atès que sovint no es posa en valor la tasca que fan aquest equips i després costa molt justificar la seva contractació.	
23. Promoure la formació i sensibilització de càrrecs electes i tècnics	S2
En l'àmbit dels recursos, cal preveure i estimular la formació i sensibilització en participació dels càrrecs electes i dels tècnics municipals per tal que tinguin les capacitats i les eines necessàries per poder planificar i executar processos de participació inclusivament de qualitat.	
24. El factor temps és clau per garantir la qualitat dels processos	S3
Tot i que és complicat regular diferents aspectes que afecten a la qualitat, es valora que potser cal establir uns mínims pel que fa als recursos necessaris com ara el factor temps en els processos de participació. Aquestes indicacions poden ser recomanacions, però, en tot cas, calen uns mínims de temps per poder desenvolupar els processos amb unes certes garanties. En aquest sentit, es poden diferenciar diferents iniciatives participatives; processos participatius, accions participatives, participació exprés o puntual, etc. i establir uns marcs temporals recomanats per a cadascuna.	
25. Facilitar eines digitals de codi obert i potenciar el Decidim com a infraestructura digital	S1
La plataforma Decidim és una infraestructura digital que funciona prou bé, però calen recursos per fer-la funcionar. No es tracta només de tenir la eina, sinó que cal acompanyar i tenir recursos tècnics per generar continguts i utilitzar-la. L'existència o no de un perfil de tècnic de participació en un municipi és un factor clau que condiciona el seu grau d'utilització. A més, cal tenir present que actualment no s'està aprofitant tot el potencial que té l'eina, ja que hi ha components de la plataforma que són molt poc utilitzats. Habitualment es permeten comentaris, trobades, però altres funcionalitats com enquestes, o sistemes de prioritització no s'acaben d'aprofitar. L'exploració d'aquestes eines permetria incorporar noves eines per enriquir la participació digital.	
26. No obligar a utilitzar una plataforma digital de participació en concret.	S7
A l'hora de promoure plataformes digitals de participació, és important que els ens locals tinguin capacitat de decisió per poder elegir aquelles plataformes concretes que considerin més adients per impulsar els seus processos participatius i no se'ls imposi una plataforma concreta que els	

pugui representar limitacions o no s'adaptin bé a les seves necessitats. L'important hauria de ser la voluntat de promoure un canal de participació digital i l'ús que se'n fa i no pas l'eina concreta que s'utilitzi.	
---	--

4.2.2 Regles del joc

Aportacions	Origen de la proposta
27. Anomenar els instruments de participació d'acord amb el tipus de participació que promouen	S1 S3 S4 S8
<p>La llei hauria de ser una oportunitat per clarificar i anomenar els diferents instruments de participació clarament de manera que es pugui ser transparent i no generar falses expectatives i tenir la regles del joc clares. Per exemple, cal deixar clar el caràcter no vinculant dels mecanismes deliberatius o diferenciar el espais de participació dels espais d'informació. Definir bé què és i què no és participació ciutadana, on queden les consultes, etc. Hi ha una percepció de la participació com "votar coses" i la participació deliberativa queda com en un núvol. Hi ha molta confusió entorn què és la participació i fins a quin punt determinades modalitats participatives les podem considerar com a tals. La redacció de la llei hauria de contribuir a clarificar tots aquests aspectes.</p> <p>Així, la redacció de la llei hauria de ser una oportunitat per incorporar un glossari sobre els diferents conceptes relacionats amb la participació ciutadana: procés de participació, acció participativa, procés d'informació, procés de deliberació, etc. Això hauria de contribuir a aclarir el significat de cadascun, tenir un marc compartit de <i>què vol dir</i> i <i>què és</i> cada cosa i evitar la confusió actual.</p> <p>Així mateix caldria utilitzar un llenguatge planer i entenedor en la redacció de la llei. Sovint hi ha conceptes en l'àmbit de la participació que són poc comprensibles per la majoria de la ciutadania i que tan sols entenen els tècnics (grup motor, mapa d'agents, etc).</p>	
28. Preveure un òrgan col·legiat de garanties general en l'àmbit català on recórrer quan es vulneren els drets	S3 S4
La llei podria preveure la creació d'un òrgan col·legiat general a nivell català que servís per donar garanties i on la ciutadania pogués adreçar-se per poder reclamar quan es veuen vulnerats els drets de participació. En aquest	

<p>sentit, ja existeix alguna experiència com la de l'Ajuntament de Barcelona que disposa d'una comissió d'empara on es pot reclamar.</p> <p>La llei també podria aprofitar figures existents com els jutges de pau o els síndics de greuges per tal que tinguin un paper clar a l'hora de garantir els drets de participació i que aquests tinguin uns mínims de qualitat. És important que aquests garants siguin externs a l'administració.</p>	
<p>29. Creació d'algun òrgan o organisme independent que pogués donar garanties de qualitat</p>	S8
<p>La llei podria preveure la creació d'algun òrgan o organisme independent que pogués donar garanties de qualitat certificant bones pràctiques o establint un segell de qualitat dels processos.</p>	
<p>30. Preveure unes normes de "cortesia" i respecte de la participació per donar seguretat a l'hora de participar.</p>	S6
<p>La llei hauria de regular o definir la necessitat que els espais de participació deliberatius es dotin d'una normativa o regles de com es participa, per garantir uns mínims en els espais de deliberació. Les persones han de tenir la seguretat que no seran criticades, que l'espai de deliberació és segur i respectuós, que podran expressar-se i seran tractades amb respecte, etc.</p>	
<p>31. Vetllar perquè els espais de deliberació assegurin una participació en igualtat de condicions.</p>	S7
<p>En els espais de deliberació, sovint es donen relacions de poder i hi ha dinàmiques que poden distorsionar el debat i fer que no totes les persones participants estiguin en condicions d'igualtat. Per això, cal posar en valor la tasca de dinamització per vetllar que siguin espais on totes les persones participants se sentin còmodes i tinguin les mateixes oportunitats de participar. En aquest sentit, per exemple, cal vetllar que persones que representen determinats grups de pressió o d'interès o els "participants professionals" no distorsionin els espais de deliberació.</p>	
<p>32. Fixar la obligatorietat d'establir un únic espai de comunicació de referència</p>	S8
<p>Establir l'obligatorietat que els ens locals i les administracions impulsores estableixin un únic canal de referència pel procés (de l'estil del Decidim) de manera que es doni transparència al procés i sigui un espai únic on publicar informació, convocatòria, actes, documents, etc</p>	

33. Empoderar la ciutadana perquè pugui prendre el control dels processos	S1 S2 S8
<p>La veritable participació és aquella en la que la ciutadania pren el control dels processos, estableix els àmbits de debat, etc. Per això cal que la futura llei contribueixi a empoderar la ciutadania ja sigui facilitant la seva formació com facilitant eines i capacitat de control. Es podria convidar a la ciutadania perquè reflexionés sobre com han funcionat els processos. Tot i que sigui difícil, és un element important per reforçar la cultura participativa. El seguiment i l'avaluació dels processos de participació són aspectes que caldria reforçar amb la nova llei ja que són elements cabdals. Més enllà del retorn, cal poder fer traçabilitat de les propostes i garantir el seguiment i l'avaluació dels processos per veure quin recorregut i quins resultats efectius tenen.</p>	
34. Evitar un excés de regulació que permeti la impugnació per part de lobbies	S3 S8
<p>És molt important evitar la sobre regulació i no procedimentar en excés, entre altres coses perquè existeix el risc que aquesta regulació sigui aprofitada per determinats lobbies o agents per impugnar els processos participatius, no tant per vetllar per la seva qualitat sinó per defensar altres interessos. Els formalismes, terminis, etc. quan són molt específics permeten que determinats grups d'interès o lobbies impugnin els instruments de participació per temes de forma.</p> <p>Sovint els grups d'interès i lobbies utilitzen canals paral·lels als processos de participació per fer arribar la seva visió a les persones encarregades de prendre les decisions. Seria convenient que la llei reforqués la formació i capacitat dels responsables polítics perquè entenguin el que significa la participació i evitar utilitzar canals paral·lels per recollir la opinió dels grups d'interès.</p>	
35. Que la llei prevegi la seva pròpia avaluació	S8
<p>La llei hauria d'incorporar algun mecanisme que permeti avaluar el seu propi desplegament i veure si efectivament serveix per millorar la qualitat de la participació.</p>	

4.2.3 Modalitats i metodologia

Aportacions	Origen de la proposta
36. Establir uns mínims de qualitat per qualsevol mecanisme participatiu i obligatorietat d'incorporar la perspectiva de gènere i la perspectiva interseccional	S3 S8
La llei ha de definir uns criteris mínims de qualitat que han de tenir les diferents modalitats. Un exemple és la de definir uns terminis màxims pel retorn, o per exemple la obligatorietat de que tots els espais de participació incorporin la perspectiva de gènere i la perspectiva interseccional.	
37. No regular les diferents modalitats perquè pot limitar-ne la creativitat	S2 S3 S7
Es valora que regular els diferents tipus de modalitats participatives podria coartar la creativitat, l'experimentació i la innovació. Cal tenir una mirada flexible sobre les metodologies i tipologies participatives per no limitar la creativitat. Però aquesta flexibilitat s'ha de combinar amb establir uns mínims pel que fa als criteris de treball que contribueixin a una participació de qualitat. Per exemple, en determinats processos caldria possibilitar la participació de persones que no estan empadronades com ara veïns de segona residència o persones que treballen en un territori i passen la majoria del seu temps allà.	
38. Promoure la iniciativa ciutadana per impulsar processos participatius	S2
La llei hauria de regular la possibilitat de poder impulsar processos de participació deliberatius des de la iniciativa ciutadana, de manera que l'organització de processos en determinats àmbits o polítiques públiques no depengui només de la voluntat de l'administració corresponent sinó que la ciutadania pugui tenir mecanismes efectius per exercir el seu dret a la participació.	
39. Rebaixar el mínim de signatures ciutadanes per impulsar una iniciativa ciutadana	S8
S'hauria d'aprofitar la Llei de participació per tal de rebaixar el nombre de signatures necessàries per impulsar una iniciativa ciutadana.	
40. Clarificar i diferenciar les diferents formes de participació	S8
La llei hauria de servir per diferenciar i clarificar què significa participar en un espai estable de participació i diferenciar-ho del que és formar part	

d'òrgans col·legiats que tenen una altra lògica. Així mateix caldria clarificar i caracteritzar les diferents tipologies d'espais; espais assessors, espais de participació, espais de cogestió, etc.	
41. Coordinació dels diferents espais i mecanismes participatius i evitar la duplicitat d'espais	S5 S8
La llei hauria de servir per poder posar un cert ordre i/o coordinar la multiplicitat d'espais i òrgans participatius existents a l'actualitat i sobretot per evitar les duplicitats. Cal aprofitar els espais existents i no crear-ne de nous. Cal que la llei estableixi pautes o directrius que contribueixin a no doblar els espais de participació. Sovint convoquem a la ciutadania a espais amb diferents noms (taules comunitàries, comissions, tallers, etc) i sovint són els mateixos participants.	
42. Garantir l'autonomia local en el disseny dels processos	S5
Cal deixar el màxim de decisions possible a cada municipi i a l'autonomia local. Les realitats són molt diverses i per tant han de ser els municipis els que decideixin com volen i poden organitzar els processos.	
43. Preveure que els òrgans sectorials disposin d'un pla de treball	S8
Actualment existeixen un gran nombre d'òrgans i consells sectorials que no sempre treballen amb paràmetres de qualitat participativa. La llei podria fixar l'obligatorietat que aquests òrgans sectorials defineixin i aprovin plans de treball consensuats, transparents i que estableixin la periodicitat de les seves trobades.	
44. Estimular l'obertura i renovació dels consells sectorials	S8
Estaria bé aprofitar la llei per fomentar la renovació dels membres dels consells sectorials així com promoure que aquests espais puguin celebrar sessions obertes on sumar noves visions als seus debats.	
45. Reconèixer altres mecanismes o modalitats participatives amb especial atenció a les promocionades per la ciutadania	S8
La llei hauria de reconèixer la possibilitat d'innovar i impulsar noves modalitats i mecanismes participatius, en especial d'aquelles iniciatives promogudes per la ciutadania.	
46. Resoldre i definir la relació amb les consultes prèvies	S8
La llei hauria de servir per resoldre la duplicitat de consultes a la ciutadania que actualment hi ha amb les consultes públiques prèvies i els processos de participació. Les consultes s'han convertit en un tràmit més de	

l'expedient i es podria aprofitar per unificar-ho en un sol procés per evitar la duplicitat.	
47. Regulació només de base per a la participació digital	S1
Atès que la participació digital és un àmbit que pot evolucionar molt ràpid i en canvi una llei per definició és més estàtica i amb voluntat de perdurar, caldria que a l'hora de regular aquest àmbit no es faci de manera detallada. Tan sols caldria fixar alguns criteris generals (accés, etc.) i no tant en mecanismes concrets per evitar que quedi obsoleta molt aviat.	
48. Contemplar la participació digital però sempre garantint els canals analògics i presencials	S2 S3 S4
Les experiències de participació digital poden aportar moltes coses positives, com ara la descentralització, l'asincronia, etc. i han crescut molt arrel del context de la Covid, però encara avui dia existeix una gran esclota digital i moltes persones i col·lectius queden exclosos d'aquestes formes de participació, ja sigui per problemes de connectivitat o accés digital o ja sigui per falta de capacitats i habilitats digitals. A nivell municipal, també existeixen aquestes esclotes i per exemple la majoria de municipis fora de l'àmbit de la província de Barcelona no tenen encara una plataforma digital com ara el Decidim. Per aquest motiu cal promoure aquests mecanismes digitals però concebant-los no com a mecanismes únics, sinó com a complementaris d'altres mecanismes de participació presencial. Per altra banda, tot i que des d'una mirada d'inclusió de diferents perfils, combinar metodologies presencials i digitals pot ser molt positiu, obligar a desenvolupar metodologies mixtes que combinin necessàriament espais presencials i espais digitals no és una bona opció, sobre tot si no estan garantits els recursos, donat que hi haurà contextos i situacions en que no té sentit desenvolupar ambdós mecanismes a la vegada.	
49. Traslladar els criteris de qualitat també als espais digitals	S3
Cal definir i/o regular que les plataformes de participació realment siguin espais que facilitin la participació. Tenir una plataforma digital no és garantia per si sol que allò sigui un espai participatiu. La plataforma Decidim, per exemple, s'ha desenvolupat amb una perspectiva molt transversal, que va més enllà del disseny informàtic, i per tant recull funcionalitats que permeten la participació digital. Però, per contra, en el mercat existeixen altres plataformes que tot i que s'anomenen participatives, són espais només informatius.	

50. Aportar metodologia o recomanacions per planificar la participació en l'àmbit urbanístic	S3
En l'àmbit urbanístic la normativa és molt complexa. A l'àmbit local, si no hi ha un departament de participació ciutadana empoderat en aquest àmbit, la participació en l'àmbit urbanístic és un tema que pot arribar a sobrepassar els tècnics. Caldria una millor planificació anual en aquest àmbit, per evitar solapament de temàtiques, que sovint són multidimensionals, etc. Caldria des de la llei aportar una metodologia o unes recomanacions o pautes per fer una millor planificació de la participació en l'àmbit urbanístic	
51. Obrir una bústia de comunicació	Plataforma
Obrir un canal de comunicació entre la ciutadania i el govern, digital i físic on els ciutadans puguin enviar les seves propostes.	
52. La participació en la Gestió ciutadana d'equipaments municipals	Plataforma
<p>D'entre les línies estratègiques de la Direcció General de Participació Ciutadana, Processos Electorals i Qualitat Democràtica es contempla "incorporar la participació ciutadana i de la societat civil en l'elaboració i avaluació de polítiques públiques", així com "la millora de la governança" o la "innovació democràtica". Entenent com a objectiu promoure la incorporació d'agents de la societat civil organitzada en la presa de decisions, i especialment promovent formes de participació ciutadana deliberativa. En aquesta línia, conjuntament amb l'Escola d'Administracions Públiques de Catalunya, fa anys que s'impulsa el curs "Gestió Col·laborativa d'espais i equipaments públics" per tal de formar i dotar d'eines pràctiques en el desenvolupament de projectes de gestió ciutadana d'equipaments municipals (ateneus, casals de barri, casals de joves, centres cívics, culturals, etc).</p> <p>Les potencialitats de la participació en la gestió ciutadana d'equipaments es plasmen mitjançant el foment de la participació i el compromís que implica, no només en l'espai físic, sinó també amb l'entorn i el veïnat. Aquest tipus de participació deliberativa reforça la cohesió i el capital social del territori en tant que fa esdevenir l'espai com a punt de trobada i generador de sinèrgies associatives orientades al treball conjunt per resoldre problemes col·lectius. L'assumpció d'aquesta gestió col·laborativa implica la coresponsabilització i reforça el sentiment de pertinença amb el territori, contribueix a l'aprenentatge social de les entitats i persones involucrades a participar i implicar-se de manera més directa en els assumptes públics. I a la fi, garanteix una continuïtat comunitària de l'espai, oferint respostes flexibles a oportunitats i necessitats del territori, i fent</p>	

inclús un ús més eficient dels recursos trencant amb les lògiques públiques i privades.

El principal obstacle amb el que es troba aquesta línia estratègica és la limitació del marc normatiu desajustat a les dinàmiques associatives i iniciatives de participació ciutadana en l'assumpció de tasques cívic-comunitàries en equipaments municipals. A excepció de la Carta Municipal de Barcelona (Llei 22/1998, de 30 de desembre), que contempla l'instrument de participació ciutadana anomenat "gestió cívica" per no hi ha cap normativa d'àmbit català que reconegui aquesta gestió ciutadana o comunitària. És per això que resulta necessari incorporar aquesta modalitat de participació deliberativa en el marc de la nova Llei de Participació.

La fórmula jurídica d'una futura legislació sobre la gestió ciutadana d'equipaments municipals que s'articulés a partir del conveni hauria de contenir dos elements: la cessió del bé immoble i la subvenció vinculada al desenvolupament del projecte de gestió per part de l'entitat sense ànim de lucre. Regulats, per una banda, per la Llei 33/2003, del 3 de novembre, del patrimoni de les Administracions Públiques; el Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, d'aprovació del Text refós de la Llei municipal i del règim local de Catalunya; el Decret 336/1988, de 17 de octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals; i per altra banda, per la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions; pel Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, d'aprovació del Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, i per la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic. El finançament d'aquests projectes no entra en conflicte normatiu amb la contractació de serveis, regulada per la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic

4.2.4 Drets de ciutadania i inclusió

Aportacions	Origen de la proposta
53. Posar la persona al centre a l'hora de pensar i promoure instruments de participació	S6
La llei s'ha de fer tenint la perspectiva de posar la persona al centre a l'hora de dissenyar qualsevol mecanisme de participació. En aquest sentit, cal tenir en compte que la ciutadania és molt diversa (llengua, nacionalitat, cultura, etc.). Per això un valor clau ha de ser l'equitat i valorar la diversitat i la representativitat de les visions del territori, com una qualitat dels processos més enllà de la quantitat de persones que hi participen.	
54. Incloure un capítol de drets a la futura llei	S2 S5
Es valora la necessitat que la futura llei inclogui un capítol o apartat que expliciti els diferents drets que té la ciutadania vinculats a la participació. Per exemple, el dret a la informació, a l'accés als mecanismes de participació, al retorn, etc. També es valora que un d'aquests drets hauria de ser el de poder aportar informació pròpia per part de la ciutadania als processos de participació de manera que la informació amb la que es debati o treballi no sigui només l'aportada pels tècnics o les administracions impulsores.	
55. Valorar adequadament els pros i contres de regular mesures per facilitar la inclusió als processos de participació	S2
Cal valorar i pensar bé la conveniència d'incorporar o no mesures adreçades a facilitar la inclusió als processos de participació. D'una banda, existeix el risc que l'excés de regulació tiri enrere a molts ajuntaments que no disposen dels recursos necessaris per garantir la inclusió i que, per evitar incomplir la llei, decideixin no fer processos de participació. A més a més, quan s'estableixen obligacions cal pensar en com es farà el seguiment dels complimentos o incompliments. D'altra banda, es valora la necessitat de regular per fer prendre consciència de la importància de la inclusió en els processos de participació i no dependre de la sensibilitat tècnica i política. Existeixen experiències com per exemple el Decret sobre la escola inclusiva en l'àmbit de l'educació que tot i tenir mancances i que no s'està complint, ha permès avançar en la línia de la inclusió i, per exemple, les entitats i col·lectius l'aprofiten com un element al que aferrar-se per exigir determinades mesures. És a dir, que si no es regula i es força una mica sobre una determinada qüestió, sovint no s'acaba fent res en aquell àmbit i les entitats i la ciutadania tampoc tenen eines per reclamar.	

56. Tenir presents la transversalitat i els diferents marcs legals referents a la inclusió per facilitar la convergència de recursos	S2
Ja existeixen altres marcs legals que parlen d'accessibilitat i d'inclusió. Quan es faci la llei de participació seria bo poder posar en valor aquestes referències, no repetir conceptes o criteris que ja estan en altres lleis i lligar els diferents marcs normatius perquè d'aquesta manera potser és més fàcil aconseguir recursos d'altres departaments o partides pressupostàries que no són estrictament de participació. Ara bé, posar en valor aquesta transversalitat no s'ha de convertir en una dilució de responsabilitats i que l'un per l'altre ningú entomi la responsabilitat de facilitar aquests recursos per la inclusió.	
57. Garantir uns mínims de recursos/infraestructures per a l'accessibilitat	S2
Existeixen uns recursos mínims per facilitar l'accessibilitat als processos que ja haurien d'estar garantits per llei. L'accessibilitat dels espais físics, de les eines digitals, ja haurien de ser obligatoris. Cal establir com a fita aquests mínims. Posar-ho a la llei potser no garanteix per si sol que es disposi dels recursos necessaris, però és el primer pas per aconseguir-los ja que si no es força costarà molt més avançar en aquesta direcció. A banda d'aquests mínims obligatoris, la llei podria recomanar altres recursos com ara habilitar espais infantils per facilitar la participació de persones que estan a càrrec de cures, suports d'assistents personals, etc.	
58. La superació de determinades barreres a una participació accessible i inclusiva no ha de dependre de la llei de participació, sinó d'altra legislació específica ja existent.	S7
Una participació més diversa i inclusiva és una participació de més qualitat. Però la tasca de superar les diferents barreres i esclotxes que dificulten l'accés a la participació de diferents col·lectius i perfils (esclotxa digital, barreres en l'accessibilitat a persones amb diversitat funcional, ...) no hauria de recaure en la llei de participació, sinó en la normativa ja existent que regula aquests àmbits. No es pot demanar a la llei de participació que resolgui determinades qüestions que haurien de resoldre altres polítiques i normatives sectorials existents.	
59. Millorar la comunicació com a element clau per afavorir la inclusió i la participació de qualitat	S2 S5 S6 S7
La fase de comunicació dels processos de participació és una eina clau per treballar des d'una perspectiva inclusiva i arribar a tothom. Cal comunicar bé què es farà, com es farà, quins són els límits del debat, per a què servirà... A l'inici del procés cal definir clarament les regles del joc i explicar-les de manera que arribin al màxim de gent possible. Això implica, entre altres	

<p>coses, definir a través de quins canals es farà arribar la informació, en quina llengua, etc. De la mateixa manera, la fase de retorn és un moment clau que cal comunicar bé i explicar què se'n farà de les aportacions i per tant visualitzar l'impacte que ha tingut el procés de participació. Cal adaptar la comunicació per superar la bretxa digital i utilitzar diversitat de canals per arribar a la diversitat de persones. A més quan es fa difusió d'un procés cal aprofitar per donar a conèixer els diferents canals per participar. La ciutadania té un excés d'informació i la informació no acaba d'arribar, de manera que cal pensar en com podem acompanyar aquests processos de difusió i garantir que els missatges arriben a la gent.</p> <p>Si volem que la participació sigui inclusiva, cal posar atenció a veure com arribem a la ciutadania. Els missatges han d'interpel·lar a la participació de tots els col·lectius així com incorporar un llenguatge no sexista i la llei hauria de fer-ne referència. La crida a participar ha de connectar amb la necessitat de les persones. L'interès de qualsevol procés participatiu va lligat al benefici concret que en pugui treure la ciutadania i els agents que hi participen. Per tant, si es vol fer una participació més àmplia i diversa que arribi a més persones i que sigui més inclusiva, cal, per una banda, connectar-la amb les necessitats de la ciutadania i, per altra banda, fer un esforç per comunicar els beneficis i els resultats que se'n deriven.</p>	
<p>60. Regular la millora de les eines d'informació per arribar a tothom i facilitar la participació</p>	S1
<p>La informació sobre mecanismes de participació en fonts formals (BOE, DOGC; edictes) que la gent no utilitza no faciliten la participació. Caldria regular com facilitar la informació per al foment de la participació.</p>	
<p>61. Importància d'anar a buscar als llocs naturals on estan les persones i no esperar a que vinguin</p>	S6
<p>És important preveure ser proactius a l'hora d'anar a buscar la ciutadania allà on està, i als grups naturals i estables ja existents. No hem d'esperar que la ciutadania vingui als nostres espais sinó buscar grups que siguin representatius de la diversitat de la realitat, i anar a buscar-los a espais ja existents i seleccionar-los perquè siguin representatius de la diversitat d'un territori. En aquest sentit és important impulsar diferents estratègies com identificar agents clau que puguin fer de "pont" per arribar a persones i col·lectius del seu entorn, utilitzar els perfils tècnics comunitaris per arribar a la diversitat de col·lectius, incorporar a les entitats, que representen un teixit molt dens a tot el país, i que arriben a col·lectius als que a vegades costa arribar o introduir la figura de mentoria per reforçar la difusió i la convocatòria.</p>	

62. Promoure l'ús de diversitat de llengües per arribar millor a diferents col·lectius	S2
Fer els processos només en català, o en català i castellà, dificulta arribar a determinats perfils de diverses comunitats lingüístiques. Potser caldria valorar fer difusió i/o processos en altres llengües perquè això pot ajudar a arribar millor a diferents col·lectius. Es planteja el dubte, però, de fins a quin punt aquest aspecte s'hauria de regular i com fer-ho.	
63. Incloure mesures proposades pel propi mapa d'agents per facilitar la participació inclusiva	S2
Les persones i col·lectius que normalment no participen perquè tenen dificultats per fer-ho són les que millor poden proposar mesures per superar les barreres existents. Hi ha recursos que sovint s'han reivindicat com ara la traducció en llengua de signes; recursos de suport personal a persones que ho necessiten; pagament d'un taxi adaptat per facilitar el desplaçament; o fins i tot plantejar la remuneració o compensació a persones en situació de molta vulnerabilitat que podrien facilitar la participació de determinats col·lectius.	
64. Impulsar estratègies que facilitin la participació diversa	S2 S5 S8
Existeixen diferents estratègies que poden facilitar la participació i que es podrien recomanar en la futura llei com ara combinar espais presencials i digitals, preveure espais en diferents franges horàries, descentralitzar les sessions presencials, etc. Participa qui té temps i té els drets i necessitats bàsiques cobertes. Els governs no estan garantint aquestes necessitats bàsiques però en canvi demanem que participin en processos. Cal pensar mecanismes flexibles per intentar evitar una participació elitista. La llei hauria de permetre donar cobertura a la participació de persones i col·lectius que normalment no poden participar en processos de participació com ara infants i adolescents, persones no empadronades, persones amb situació administrativa irregular. Així mateix la llei hauria de servir per posar en valor la diversitat en la participació. Sovint es valora només les dades quantitatives i representatives (quanta gent participa i a qui representen) sense tenir en compte si aquestes visions són una mostra de la diversitat de visions.	
65. Foment de la participació corresponsable	S5
La llei hauria de servir per reforçar la corresponsabilitat i promoure l'associacionisme. La barrera entre comunitari, participació i associacionisme és molt difusa. Cal posar en valor que la ciutadania s'autorganitzi i es faci corresponsables dels projectes.	

66. Facilitar la participació en horari laboral	S8
La llei hauria de donar cobertura i possibilitar que persones que formen part d'espais estables de participació poguessin fer-ho alliberant hores laborals i permetent la conciliació laboral	
67. Aprofitar la llei per establir la possibilitat de participar a infants i adolescents.	S3 S6
Sovint els processos de participació permeten la participació d'infants i adolescents, en el millor dels casos, a partir dels 16 anys. Caldria aprofitar la llei per estudiar si jurídicament es pot baixar l'edat mínima als 12, 14 anys o fins i tot no establir cap límit d'edat, de manera que es traslladi un missatge clar i positiu de que els infants i adolescents poden ser subjectes actius, que també tenen dret a participar dels afers que els interessa o afecta i que poden participar de processos deliberatius sense cap mena de problema i aportar la seva visió. S'ha demostrat que l'edat dels participants en l'àmbit de la infància i la joventut no és un factor que afecti a la qualitat de la deliberació o la participació, i per tant caldrà explorar els criteris legals que la limiten.	
68. Preveure mecanismes per facilitar la participació de persones amb diversitat funcional	S6
Cal que la llei prevegi mecanismes per facilitar la participació i l'accessibilitat de persones amb diversitat funcional.	
69. Facilitar la participació de la ciutadania no organitzada en els espais de participació	S6
Caldria impulsar mesures per garantir la participació de la ciutadania no organitzada en els espais de participació ja des de l'inici, més enllà de les entitats que acostumen a participar amb els perfils tècnics. Hi ha necessitat d'incorporar nous interlocutors i, atès que és molt probable que hi hagi resistències, es podrien promoure guies metodològiques per abordar les barreres i resistències més freqüents.	
70. Habilitar i reconèixer registres de participants que permetin la participació de persones que no tenen la "ciutadania".	S3
La llei podria preveure la creació de registres de participants que, per exemple, possibilitin la participació de persones que no tenen la seva situació administrativa regularitzada i que no consten en els padrons i en els instruments administratius formals, etc.	

71. Facilitar l'obtenció de dades dels participants per poder veure a qui estem arribant i a qui no.	S4
La llei de protecció de dades genera obstacles a l'hora de conèixer els perfils de les persones que participen als processos i per tant no ens permet tenir informació sobre a qui estem arribant i a qui no. Aquest coneixement és clau per poder dissenyar mesures per la qual cosa seria convenient que la llei de participació definís quines dades és poden obtenir i de quina manera, i ajudés a superar aquests obstacles.	
72. Definir uns indicadors en clau de qualitat i inclusivitat	S4
Sovint el paràmetre que s'utilitza per valorar els processos de participació és el nombre de persones que participen i aquest indicador quantitatiu sovint no és favorable atès que aquest nombre la majoria de vegades és una minoria de persones. Per aquest motiu seria interessant que la llei definís uns indicadors en forma de checklist que permetés de manera senzilla valorar si el procés té els criteris de qualitat i inclusivitat necessari (per exemple parlar de si les diferents visions estaven representades més que parlar de nombre de participants, etc)	
73. Preveure la possibilitat de recompensar o remunerar la participació.	S6 S8
La llei hauria de regular i permetre la possibilitat de remunerar determinades modalitats o mecanismes participatius. A l'igual que les persones escollides per formar d'una taula electoral reben una compensació, caldria preveure la possibilitat de remunerar o compensar determinades modalitats. La llei hauria de preveure la possibilitat de fer proves pilot o testar si la participació remunerada reverteix en una participació més inclusiva i de qualitat. També es poden impulsar mesures per recompensar la participació d'una manera que no sigui monetària sinó socio-emocional. Per exemple, amb una reducció de preus i taxes, accés a equipaments, un lot de productes de supermercats que les persones puguin triar, etc.	
74. Regular la participació de les persones usuàries de Serveis Socials.	S6
La llei hauria de regular la possibilitat de que les persones ateses als serveis socials puguin participar en el disseny i organització del servei. La llei de Serveis socials de l'any l'2007 ja ho preveu en l'avaluació, però seria interessant incorporar la seva participació en la millora del servei, en l'organització, etc.	

75. Popularitzar la participació ciutadana	S8
<p>La llei hauria de ser una oportunitat per popularitzar la participació ciutadana. Sovint sempre participen els mateixos i caldria arribar al conjunt de la població per intentar implicar els col·lectius més invisibilitzats</p> <p>Cal destinar recursos a la cerca activa de participants. Calen persones i temps per anar a buscar a la gent allà on es troba i potenciar la participació en espais informals. En aquest sentit cal innovar en metodologies per apropar-nos a la ciutadania.</p>	
76. Enfortir les comissions de seguiment	S2
Incorporar la mirada inclusiva en la comissió de seguiment dels processos de participació ja des del principi reforçaria la inclusivitat dels processos	
77. Preveure els impactes de processos transfronterers	S8
La llei hauria de preveure que en determinats àmbits com per exemple la cooperació, o en determinats territoris (per exemple la Cerdanya) els processos de participació que s'impulsen poden tenir impactes més enllà de les nostres fronteres i per tant seria convenient preveure de quina manera poden participar les persones d'altres països que es poden sentir afectades o poden tenir interès en aportar la seva visió.	
78. Participació transversal intergeneracional i intercultural des de les comunitats municipals	Plataforma
Perquè les persones participin, la base és la confiança en el sistema i la seva normativa. La llei és una oportunitat per a fer creïble que l'administració catalana, des de la Generalitat fins als municipis, respecten l'opinió de cadascuna de les persones residents a Catalunya, sense discriminació per la seva edat, el seu origen, la seva cultura, les seves creences, la seva identitat de gènere, la seva llengua materna o qualsevol altra diferència en la diversitat i pluralitat del nostre país. Els consells participatius han de comptar amb la presència de la més àmplia representació de la composició real de cada comunitat. A més, la transformació, per a ser creïble, ha de ser transversal i transparent, trencant la freqüent estructura de guetos culturals que s'estableixen en les grans urbs, generalment, per afinitat d'idioma, hàbits i tradicions. Els centres cívics, siguin de la Generalitat, municipals o d'entitats privades, han de veure's obligades a obrir les seves portes sense discriminació per les diferències, permetent així que es coneguin les persones que resideixen en proximitat. L'atenció al serveis públics també han d'anar per aquest mateix camí de atenció sense discriminació per les diferències d'edat i/o de cultura de la persona que demana informació, suport o un servei.	

Solament amb una xarxa de consells participatius de base, segons aquest model, serà efectiu el funcionament d'un consell participatiu a nivell de Catalunya. El país no pot estar regit solament per a Barcelona i l'àrea metropolitana. El territori, amb els seus micropobles existeixen i té dret a opinar, participant.	
79. Habilitar un telèfon d'atenció a les persones amb discapacitat	Plataforma
Habilitar un telèfon d'atenció a les persones amb discapacitat especialment per aquelles que pateixen algun tipus de maltracte o necessiten informació i tinguin dificultats per poder accedir-ne.	
80. Impulsar un observatori català de la participació	S4
La llei podria preveure o impulsar la creació d'un observatori català de la participació que pogués aportar informació i dades entorn les pràctiques que es donen al territori i posar en evidència les diferències territorials que actualment existeixen.	

4.2.5 Municipis petits

Aportacions	Origen de la proposta
81. Atendre les especificitats dels micropobles i municipis petits en la futura llei.	S1 S4
Quan s'impulsi la llei és molt important que es tingui en compte la singularitat dels municipis petits i, per tant, que es desenvolupi un model propi per a aquests territoris. La futura llei no pot regular de la mateixa manera a un municipi de 20.000 habitants i a un de 200. Cal que la llei sigui molt flexible i adaptar les exigències que pugui preveure a les capacitats reals que tenen els ens locals. En aquest sentit es planteja un debat obert amb diferents alternatives. D'una banda la possibilitat d'excloure de les obligacions de la llei als municipis de menys de 2000 habitants. Aquesta possibilitat alleugeriria als seus ajuntaments de noves obligacions que no poden complir però per contra podria excloure als seus habitants del dret a participar en processos que difícilment es farien. D'una altra banda la possibilitat de traslladar aquestes obligacions a les entitats supralocals de manera que la manca de recursos no sigui un motiu per no impulsar processos en tots els territoris.	

82. Regular preservant l'autonomia municipal	S1
Qualsevol regulació que es proposi a la futura llei s'hauria de fer preservant l'autonomia local. Hi ha molts municipis que ja disposen de reglaments de participació locals i que ja regulen com han de ser els processos de participació al seu municipi. Per això, si s'impulsa una llei d'àmbit superior, cal anar amb molt de compte de no sobre regular aspectes que a la llarga acabin encotillant els municipis o forçant els processos, sobre tot quan la realitat de molts petits municipis és que no tenen prou recursos tècnics.	
83. Facilitar la feina dels secretaris municipals	S5
Cal que la llei faci un recull de les normes i lleis que són d'aplicació (protecció de dades, etc) de manera que es faciliti la feina interna dels municipis petits que no tenen un servei jurídic de manera que el secretari municipal no hagi de buscar en diferents normes sinó que li posem fàcil.	
84. Definir i recomanar uns mínims per als mecanismes participatius	S1
La llei hauria d'establir uns mínims en alguns aspectes que condicionen la qualitat dels processos com ara la voluntat, els objectius, les regles del joc, el calendari, etc. Ara bé, aquestes pautes haurien de ser recomanacions i no pas una regulació estricta que podria ser contraproductiu. En el cas dels municipis petits seria convenient que poguessin comptar amb algun tipus d'assessorament per part de les entitats supramunicipals de manera que, sense necessitat potser de ser un òrgan tan formal com una comissió de garanties, es disposés d'un espai de referència on poder contrastar i revisar la proposta de procés que es vol impulsar. Per exemple, aquest espai de referència podria ajudar a definir bé els límits temporals dels processos des d'una visió lògica i evitar que es facin, per exemple, dos o tres processos de pressupostos participatius vinculats a una mateix mandat, quan encara no s'han executat els resultats dels anteriors.	
85. Avançar cap a un model de recursos d'acompanyament i suport a nivell supramunicipal	S1
Cal ajudar els municipis petits a planificar i centrar la participació. I això passa per revisar el model segons el qual l'organització de la participació ha de recaure en la pròpia organització que la impulsa. I cal fer-ho perquè, sovint, els municipis petits no tenen els recursos ni la capacitat per fer-ho. Es planteja que avançar cap a un model en què els recursos es donessin des de l'àmbit supramunicipal potser ajudaria als municipis a fer processos participatius amb millors eines i de millor qualitat. En aquest sentit, els Consells Comarcals poden tenir un paper clau en centralitzar i dotar de recursos als municipis del seu àmbit i fomentar la creació de xarxes col·laboratives.	

86. Acompanyar als municipis petits amb recursos humans qualificats	S1
El compromís institucional i el suport en forma de recursos per part de les administracions supramunicipals estan estretament vinculats. Les institucions supramunicipals intenten ajudar els municipis petits, però no ho fan prou. Més enllà de la regulació cal dotar de recursos, sobre tot de caràcter tècnic amb personal qualificat per poder fer participació de qualitat. Els municipis petits moltes vegades no tenen perfils tècnics i necessiten professionals experts en participació que els orientin i acompanyin en els processos que volen impulsar i això s'ha de fer des dels Consells Comarcals i les Diputacions. Aquesta manca de perfils tècnics provoca, a més a més, que sovint els rols polític i tècnic es desdibuixin ja que el mateix alcalde o regidor assumeix responsabilitats tècniques i això no contribueix a un procés ordenat i de qualitat.	
87. Promoure recursos que siguin estructurals	S4
La llei hauria d'anar acompanyada de la necessitat d'aportar recursos humans i econòmics. Aquests recursos no haurien de ser en forma de subvenció, atès que molts municipis petits no tenen capacitat per gestionar-les, sinó en forma de recursos estructurals. Per exemple podria establir l'obligatorietat de disposar d'una figura tècnica de participació a partir d'un determinat nombre d'habitants ja sigui municipals o comarcals.	
88. Facilitar la creació de nous espais de governança amb mirada bioregional, que no coincideixin amb els límits administratius	S3 S4
La llei podria fer referència a la possibilitat de crear noves estructures de governança territorial que no coincideixin amb límits administratius i que responguin a les necessitats del territori. Hi ha realitats i dinàmiques territorials que necessiten organitzar la seva governança i que no troben en els instruments i en els àmbits administratius existents (municipis, comarques) un marc adequat, i per això necessitarien que la llei preveïés altres espais de governança més flexibles i adaptats. Per exemple hi ha determinats debats, especialment en l'àmbit rural, que afecten a més d'un municipi. Per això, seria necessari que la llei de participació preveïés la possibilitat d'establir bioregions amb estructures de governança del procés de participació que superessin els límits administratius actuals i donessin una millor resposta a aquestes realitats.	
89. Millorar la connectivitat dels municipis petits	S1
Si la participació digital està cridada a desenvolupar un paper important en la participació dels municipis petits cal que prèviament ens assegurem que els municipis disposen de les xarxes i la connectivitat necessàries. Segurament no	

és objecte d'una llei de participació sinó d'una política d'infraestructures, però, en tot cas, cal tenir presents aquestes mancances i realitats a l'hora de regular.	
90- Tenir en compte la bretxa digital	S1
En els municipis petits no es pot apostar-ho tot a la participació digital, atès que la participació digital no inclou a tothom i, per tant, cal preveure altres mecanismes que permetin superar la bretxa digital existent. Hi ha molts municipis petits que actualment no es consideren preparats per a la participació digital. Existeixen diferències molt grans tant en la disposició com en l'ús de les plataformes digitals en funció de la grandària del municipi.	
91. Promoure mecanismes més enllà del padró municipal	S1
La realitat dels municipis petits és que hi ha molta gent que té segones residències i que estan vinculades al territori però que no estan empadronades. Per aquest motiu, cal pensar modalitats participatives que vagin més enllà del padró, per tal d'incorporar la diversitat de perfils del municipi. A l'hora de fer el mapa d'actors cal incorporar, per exemple, persones no empadronades, gent que hi treballa etc.. de manera que puguin participar en els processos sempre i quan es pugui acreditar algun tipus de vincle o arrelament al municipi.	

5. Conclusions

El procés de participació entorn la redacció de la futura Llei de Participació de Catalunya ha permès recollir una gran nombre de reflexions i aportacions. El procés ha comptat amb la participació de diverses entitats, professionals i experts en l'àmbit de la participació que han reflexionat entorn la conveniència o no de regular diferents aspectes per millorar la qualitat de la participació. Sens dubte aquest ha estat el gran repte d'aquest procés ja que calia diferenciar el que eren propostes per millorar la qualitat dels processos de participació i el que eren propostes susceptibles de ser incorporades a la Llei sense que això fos contraproductiu per la participació.

S'han organitzat un total de 8 sessions deliberatives, tan en format virtual com presencial amb dimensió territorial per intentar copsar les diferents veus i sensibilitats. A les sessions han participat 75 persones, majoritàriament professionals i tècnics, representants de més de 40 entitats i organitzacions. A banda a través de la plataforma han participat 5 persones a títol individual. En el conjunt del procés s'han recollit un total de 161 aportacions que una vegada ordenades i sistematitzades s'han organitzat en un total de 91 propostes estructurades en els 5 eixos de reflexió del procés.

Annex I. Resultats de l'avaluació del procés participatiu

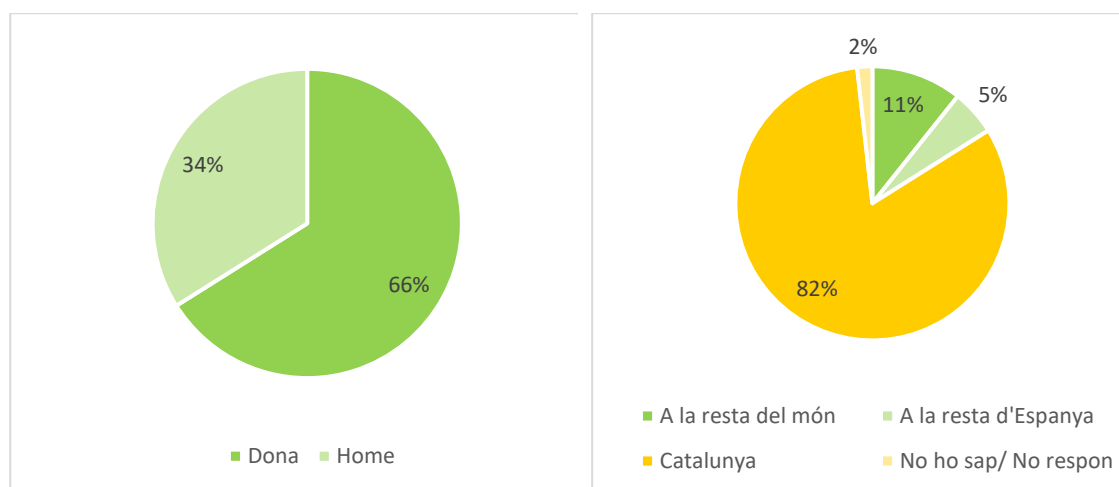
En aquest apartat s'inclouen els resultats de les enquestes d'avaluació de les sessions fetes als participants. A continuació es presenta:

- El perfil de les persones enquestades que han participat en el procés participatiu de la nova llei de participació ciutadana de Catalunya.
- Les valoracions de com s'han desenvolupat les sessions d'informació i els tallers participatius.

Perfil de les persones participants enquestades

L'enquesta ha estat complimentada per un total de 56 persones. El 66% de les persones participants que han respost l'enquesta són dones i el 34% homes. La mitjana d'edat de les persones participants es situa en els 47 anys. La majoria de les persones participants, en un 82% és nascuda a Catalunya, el 5% a la resta d'Espanya i un 11% en altres països com ara Itàlia o Colòmbia.

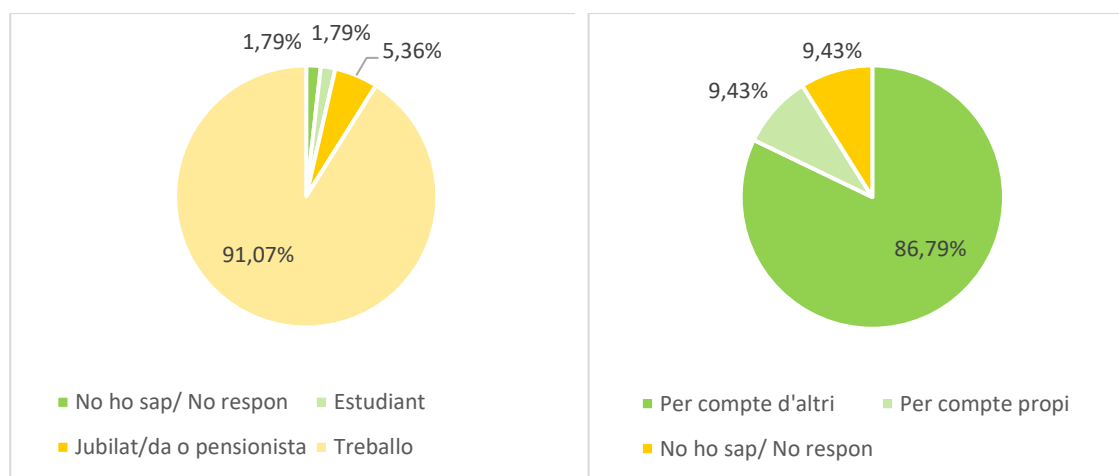
Figura 1.1 Sexe i lloc de naixement

Font: Enquestes d'avaluació de les sessions del procés participatiu de la nova llei de participació ciutadana de Catalunya

Pel que fa a la situació laboral de les persones enquestades les dades són poc significatives atès que el procés de participació s'adreçava principalment a tècnics i professionals. Així de les persones que han participat a les sessions el 91,07% es troba treballant, el 5,36% està jubilada o és pensionista i el 1,79% estudia. Entre les persones enquestades que han respost que treballen, el 86,79% o fan per compte d'altri i un 9,43% per compte propi, mentre que l'altre 9,43% restant no ha respost a aquest apartat.

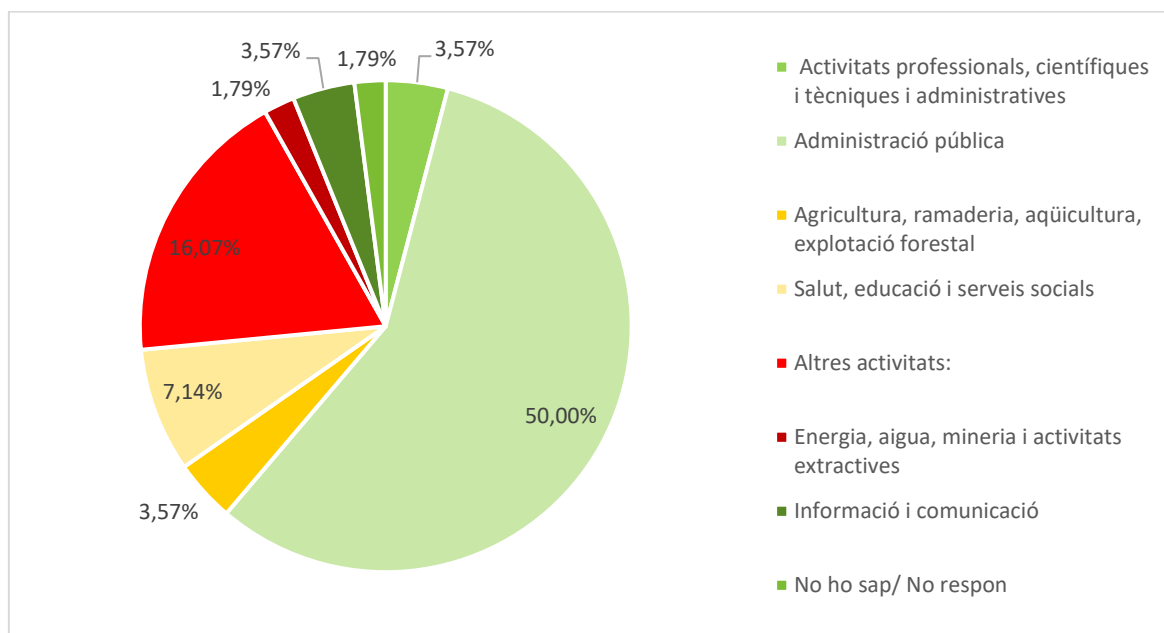
Figura 1.2 Situació laboral

Font: Enquestes d'avaluació de les sessions del procés participatiu de la nova llei de participació ciutadana de Catalunya

Pel que fa al sector d'activitat destaquen el 50% que es dediquen al sector de l'administració pública, seguit d'altres activitats -tercer sector i recerca i investigació- (16,07%), i a la Salut, educació i serveis socials (7,14%). En menor mesura, les persones enquestades també es dediquen a la informació i comunicació (3,57%); a activitats professionals, científiques i administratives (3,57%) i al sector de l'Agricultura, ramaderia, aqüicultura i explotació forestal (3,57%).

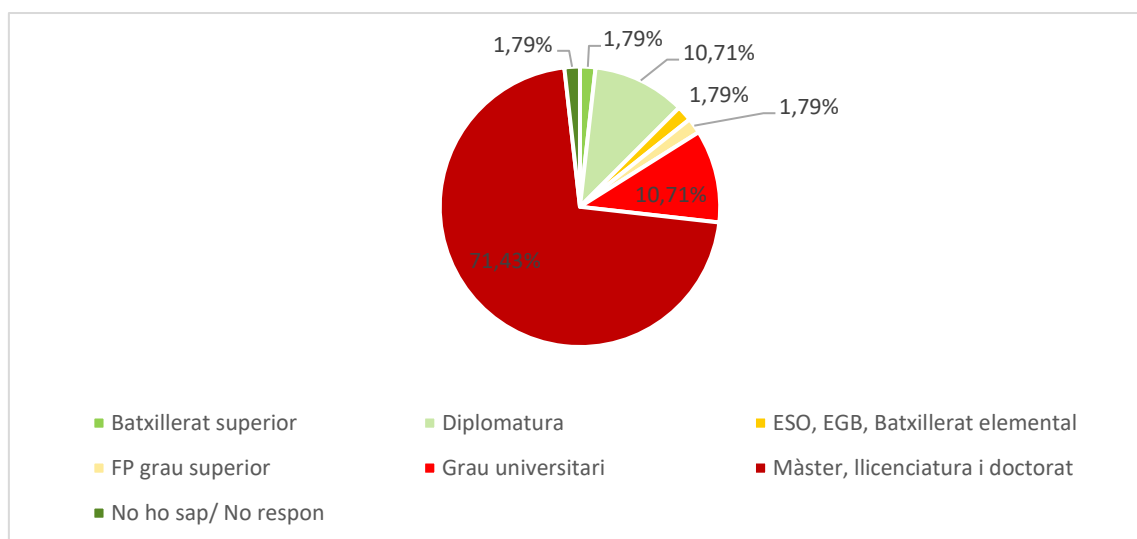
Figura 1.3 Sector d'activitat

Font: Enquestes d'avaluació de les sessions del procés participatiu de la nova llei de participació ciutadana de Catalunya

El nivell formatiu de les persones participants destaquen les titulades amb màster, llicenciatura i doctorat (71,43%), seguit de les que tenen grau universitari (10,71%) o diplomatura (10,71%). En menor mesura, la resta tenen titulació en batxillerat, FP grau superior o ESO, EGB o Batxillerat elemental.

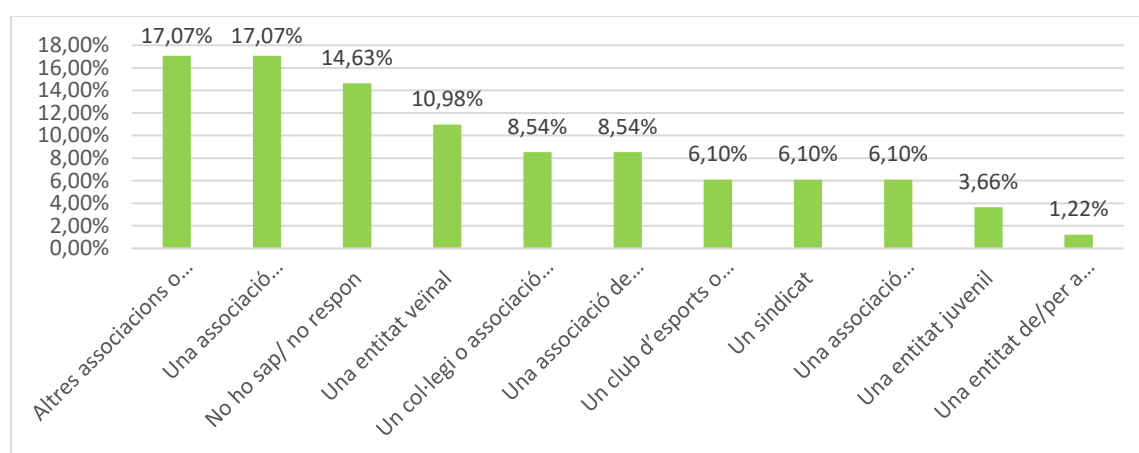
Figura 1.4 Nivell formatiu

Font: Enquestes d'avaluació de les sessions del procés participatiu de la nova llei de participació ciutadana de Catalunya

De les persones enquestades un 17,07% pertanyen a associacions culturals, de lleure o estudis i un altre 17,07% a altres tipus d'associacions no recollides entre les opcions a seleccionar del món del voluntariat, cooperatives i grups d'entitats. Destaquem també un 14,63% que no respon a aquesta pregunta seguida d'entitats veïnals (10,98%), col·legis i associacions professionals (8,54%) i de famílies d'alumnes (8,54%). En menor proporció les persones participants també pertanyen a clubs d'esports, sindicats i associacions ambientals (6,10% cadascuna de les tipologies). D'on menys provenen els participants són de les entitats juvenils (3,66%) i d'associacions de/per a persones amb discapacitat (1,22%).

Figura 1.5 Formen part d'alguna entitat o associació

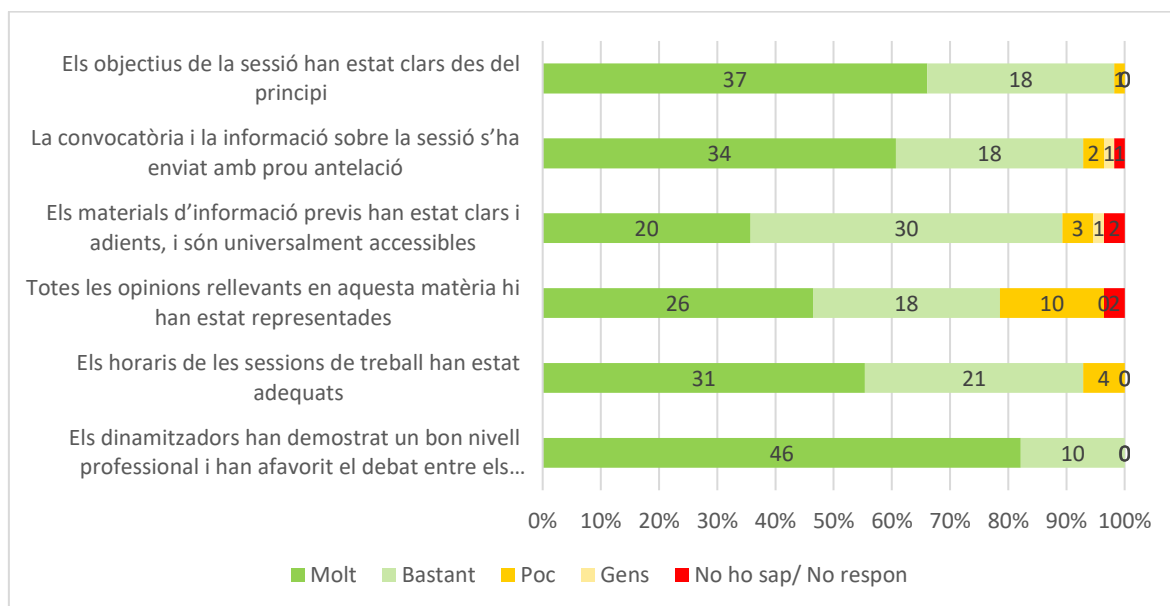
Font: Enquestes d'avaluació de les sessions del procés participatiu de la nova llei de participació ciutadana de Catalunya

Valoracions de les sessions del procés participatiu

L'avaluació de les sessions feta pels participants és clarament positiva. Així tots els aspectes valorats superen el 90% de valoracions de Molt o bastant satisfet. L'aspecte menys valorat ha estat la representació de les diferents visions en aquesta matèria i l'aspecte més valorat la tsaca de dinamització.

A continuació es mostra gràficament la valoració recollida.

Figura 1.6 Valoració de la preparació de la sessió

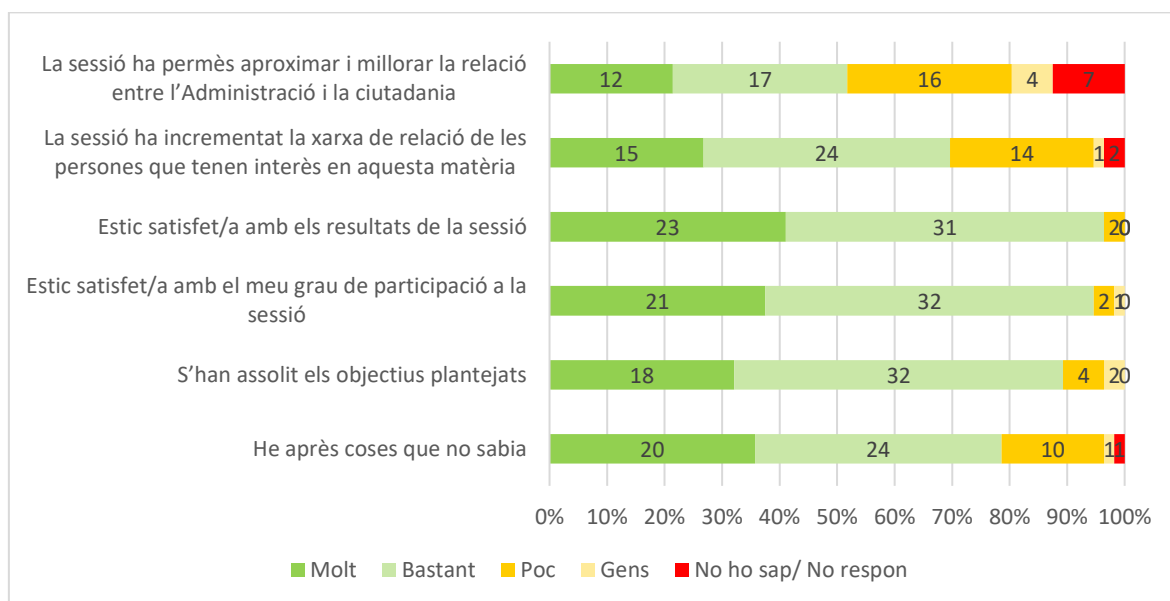
Font: Enquestes d'avaluació de les sessions del procés participatiu de la nova llei de participació ciutadana de Catalunya

Pel que fa a l'execució de les sessions es valora majoritàriament com a positiva.

Els aspectes valorats amb més major grau d'acord són la satisfacció envers als resultats obtinguts, el grau de participació que han tingut en la sessió i l'assoliment dels objectius plantejats. L'aspecte menys valorat ha estat si el procés ha permès aproximar millor l'administració amb la ciutadania. Cal tenir en compte, però, que tal i com s'ha indicat el procés es destinava principalment a tècnics i professionals i en menor grau a ciutadania.

A continuació es mostra gràficament la valoració recollida.

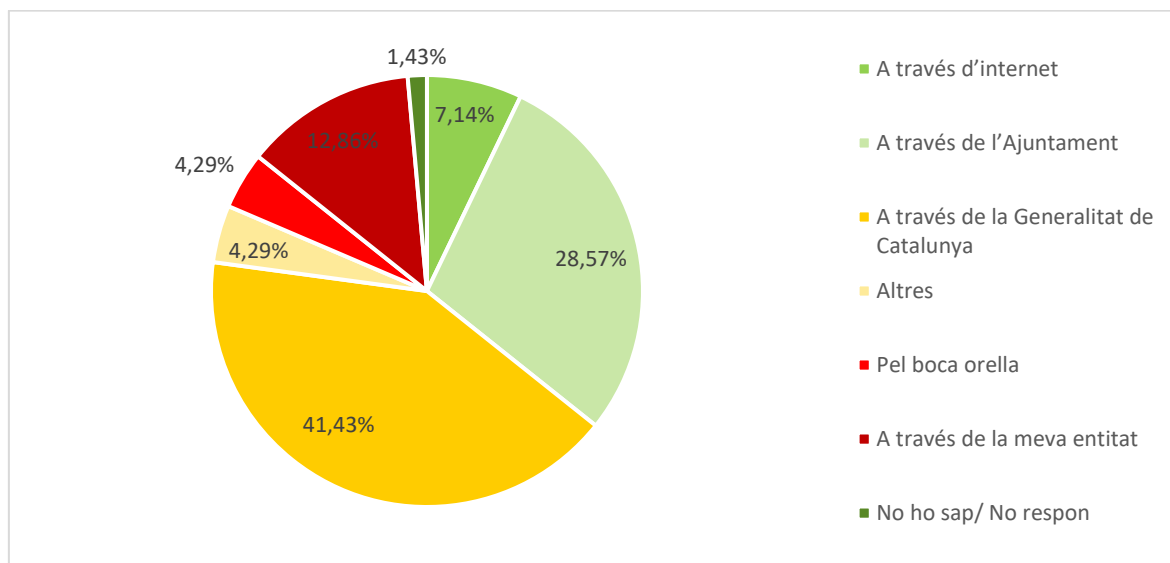
Figura 1.7 Valoració sobre l'execució de les sessions informatives i els tallers participatius

Font: Enquestes d'avaluació de les sessions del procés participatiu de la nova llei de participació ciutadana de Catalunya

Per últim, l'accés a la convocatòria s'ha fet principalment directament a través de la Generalitat de Catalunya (41,43%), seguit del seu Ajuntament (28,57%). En menor mesura la informació de la realització de les sessions els hi ha arribat a través de la seva pròpia entitat (12,86%), d'internet (7,14%), i un 4,29% pel boca orella.

Figura 1.8 Accés a la convocatòria

Font: Enquestes d'avaluació de les sessions del procés participatiu de la nova llei de participació ciutadana de Catalunya

Annex II. Imatges del procés participatiu

participa.gencat.cat